

Államháztartás a GMU-ban - 2011 és 2012

Az Európai Parlament 2013. január 16-i állásfoglalása az államháztartásokról a gazdasági és monetáris unióban – 2011 és 2012 (2011/2274(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a GMU államháztartásairól szóló 2011. évi bizottsági jelentésre¹,
- tekintettel a GMU államháztartásairól szóló 2012. évi bizottsági jelentésre²,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak a 121. cikke (2) bekezdésével együtt értelmezett 136. cikkére,
- tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló 1466/97/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2011. november 16-i 1175/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre³,
- tekintettel a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló, 2011. november 8-i 2011/85/EU tanácsi irányelvre⁴,
- tekintettel a túlzott makrogazdasági egyensúlytalanságoknak az euróövezeten belüli kiigazítására vonatkozó végrehajtási intézkedésekről szóló, 2011. november 16-i 1174/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁵,
- tekintettel a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról szóló, 2011. november 8-i 1177/2011/EU tanácsi rendeletre⁶,
- tekintettel a makrogazdasági egyensúlytalanságok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁷,
- tekintettel a költségvetési felügyelet euróövezetbeli eredményes érvényesítéséről szóló, 2011. november 16-i 1173/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁸,
- tekintettel a 2011. március 24–25-i európai tanácsi következtetések „Euró Plusz Paktum: fokozottabb gazdaságpolitikai koordináció a versenyképesség és a

¹ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2011/pdf/ee-2011-3_en.pdf

² http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2012/pdf/ee-2012-4.pdf

³ HL L 306., 2011.11.23., 12. o.

⁴ HL L 306., 2011.11.23., 41. o.

⁵ HL L 306., 2011.11.23., 8. o.

⁶ HL L 306., 2011.11.23., 33. o.

⁷ HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

⁸ HL L 306., 2011.11.23., 1. o.

konvergencia érdekében” című 1. mellékletére¹,

- tekintettel a 2012. június 28–29-i Európai Tanács következtetéseire, és különösen a „Növekedési és Munkahely-teremtési Paktum” című mellékletére,
 - tekintettel a 2012. évi éves növekedési jelentésről szóló 2011. november 23-i bizottsági közleményre (COM(2011)0815),
 - tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiány felügyeletét célzó eredménytáblára vonatkozó első tervekről szóló, 2011. december 15-i állásfoglalására²,
 - tekintettel a 2012. évi éves növekedési jelentéshez való hozzájárulásról szóló, 2012. február 15-i állásfoglalására³,
 - tekintettel az IMF „World Economic Outlook” című 2012. októberi kiadványára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 48. cikkére,
 - tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság jelentésére (A7-0425/2012),
- A. mivel a gazdasági, pénzügyi és bankválság nem mérséklődött, és rámutatott, hogy az államháztartással kapcsolatos problémák negatív hatást gyakorolnak a társadalmi-gazdasági fejlődésre és a politikai stabilitásra;
- B. mivel az euróövezetben az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a 2011. első negyedévi 86,2%-ról 2012 első negyedévében 88,2%-ra nőtt;
- C. mivel az Európai Unió gazdasági és költségvetési keretrendszerének legutóbbi reformjai önmagukban nem képesek megoldani a válságot; mivel átfogó fellépésre van szükség ahhoz, hogy szimmetrikus módon lehessen kezelni a túlzott mértékű makroszintű pénzügyi egyensúlyhiányt, valamint hogy a Gazdasági és Monetáris Unió (GMU-n) belül növelni lehessen az általános társadalmi-gazdasági konvergencia és a szolidaritás szintjét;
- D. mivel a legtöbb euróövezeti tagállam túlzott adósságát és költségvetési hiányát orvosló minden fenntartható megoldásnak előfeltétele a növekedésnek kedvező konszolidációs intézkedések iránti szavahihető elkötelezettség;
- E. mivel jelentős lépéseket tettek az uniós országokban az államháztartások megszilárdítása érdekében, azonban a helyzet javításával kapcsolatban még mindig számos kihívással kell szembenézni; mivel a jelenlegi súlyos gazdasági hanyatlás aggodalomra ad okot, lévén hogy az a tagállamoknak a költségvetés-konszolidációs stratégiájával kapcsolatos alapvető erőfeszítéseit fenyegeti;
- F. mivel a tagállamok helyzete nem ugyanolyan, ezért pedig fenntartható növekedésbarát stratégiákat kell bevezetni, amelyek – összhangban a Tanács által elfogadott ajánlásokkal – differenciáltak, és tükrözik az országspecifikus költségvetési és makropénzügyi kockázatokat, valamint a gazdasági és társadalmi feltételeket;

¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/120296.pdf

² Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0583.

³ Elfogadott szövegek, P7_TA(2012)0048.

- G. mivel a legutóbbi országspecifikus ajánlások aránytalan hangsúlyt helyeztek a bérek és a szociális biztonsági kiadások csökkentésének, valamint az állami nyugdíjkeretek reformjának szükségességére; mivel az egyéb területekre, így például a tőkenyeresség, a fogyasztás, az ingatlan és a szennyező tevékenységek megadóztatására vonatkozó egyedi ajánlások többnyire túlságosan kis hangsúlyt kaptak;
- H. mivel különösen azoknak a tagállamoknak, amelyek pénzügyi támogatási programokban részesülnek, valamint amelyek alapos piacvizsgálat alatt állnak, hiteles, hosszú távú költségvetés-konzolidációs stratégiákat kell végrehajtaniuk; mivel a Gazdasági és Monetáris Unióban tapasztalható negatív továbbgyűrűző hatásokat sürgősen kezelni kell annak érdekében, hogy a válság leküzdéséhez szükséges tagállami erőfeszítéseket ismét kiegyensúlyozzák és kalibrálják;
- I. mivel a demokráciák megkövetelik az intenzív társadalmi ellenőrzést a gazdaságért és a kapcsolódó politikákért felelős döntéshozó szervek minden szintjén, csakúgy, mint az elszámoltathatóságot és a legitimációs mechanizmusokat;
1. üdvözli az uniós tagállamok költségvetési helyzetének előre jelzett javulását és a költségvetési céljaik elérése érdekében tett erőfeszítéseiket; helyteleníti, hogy előre láthatólag elhúzódik a folyamatban lévő ciklikus lelassulás; rámutat, hogy a jelenlegi súlyos gazdasági hanyatlás aggodalomra ad okot, lévén hogy az a tagállamoknak a költségvetés konszolidációjára tett alapvető erőfeszítéseit fenyegeti;
 2. úgy véli, hogy a költségvetési konszolidációra vonatkozó hiteles hosszú távú stratégiák a magán- és az állami szektor néhány tagállamban tapasztalható magas szintű adóssága és költségvetési hiánya miatt, illetve azon nehézségek miatt, amelyekkel az államháztartásuk fenntartható mederbe való visszaterelése során a tagállamok szembesülni kényszerülnek, s amelyek nagy nyomást váltanak ki a pénzügyi piacokon, továbbra is szükségszerűek; emlékeztet arra, hogy az általános költségvetési hiányt mindeddig a fokozott konszolidációs erőfeszítéseknek köszönhetően sikerült csökkenteni; megjegyzi, hogy a Bizottság jelenleg negatív előjelű GDP-növekedést jósol 2013-ra a GMU valamennyi országára nézve, és azt jelzi, hogy 2013-ban vagy 2014-ben romlani fog a költségvetési egyensúly a GMU hét tagállamában; úgy véli ezért, hogy a nagyfokú költségvetési kiigazítások iránti állandósult igénynek a fenntartható növekedés, a gazdasági fejlődés és a szociális védelem erősítése között kiegyensúlyozott módon kell megvalósulnia;
 3. komoly aggodalommal tölti el, hogy az euróövezet államadósságkötvény-piacai a tagállami reform- és konszolidációs törekvések ellenére bajban vannak, ami magas felárakban és a kamatok nagyfokú volatilitásában mutatkozik meg; megjegyzi, hogy ennek azonnali kiváltója és alapvető oka a pénzügyi piacok egyes euróövezetbeli országok magán- és az állami szektora pénzügyeinek stabilitásával szembeni bizalmatlansága volt;
 4. úgy véli, hogy a koordináció és a költségvetési konszolidáció javítására irányuló erőfeszítések nem fogják meghozni a várt eredményeket, ha nem kezelik a tagállamok közötti makrogazdasági egyenlőtlenségeket és azok gazdaságélénkítési folyamattal kapcsolatos következményeit;
 5. hangsúlyozza, hogy a magán- és állami szektor pénzügyeinek hosszú távú fenntarthatósága a növekedés, illetve az állami kiadások – a befektetéseket is ideértve

- megfelelő szintje fenntartásának egyik alapvető feltétele; hangsúlyozza, hogy a magas szintű eladósodottság – az egészségügyre, a nyugdíjakra, a foglalkoztatásra és a méltányosság generációk közötti érvényesülésére kifejtett – negatív hatást és lanyha növekedést eredményez;
6. hangsúlyozza, hogy az ifjúsági munkanélküliség magas szintje a jövőben is vissza fogja fogni a gazdasági növekedést, a tagállamoknak ezért már most konkrét intézkedéseket kell elfogadniuk annak csökkentésére;
 7. ösztönzi a tagállamokat, hogy szigorúan kövessék a Tanács által a gazdasági kormányzásra vonatkozó, a „hatos csomaggal” módosított Stabilitási és Növekedési Paktummal összhangban a Bizottság ajánlására elfogadott ajánlásokat a költségvetési konszolidáció erőteljesebb, hiteles, időben történő és differenciált megvalósítása érdekében, amelynek során figyelembe veszik az országspecifikus körülményeket; ösztönzi a Tanácsot, hogy szükség szerint vizsgálja felül ezeket az ajánlásokat annak érdekében, hogy kellően figyelembe vegyék a makrogazdasági környezetet;
 8. felkéri a tagállamokat, hogy segítsék elő a Parlamenttel való megállapodást a „kettes csomag” mihamarabbi – de legkésőbb az év végéig történő – elfogadása céljából;
 9. ösztönzi a Bizottságot, hogy konkrét és részletes országspecifikus ajánlásokban adjon pozitív és negatív visszajelzést is a tagállamoknak, és ismerje el a figyelemre méltó törekvéseket és legjobb gyakorlatokat;
 10. ösztönzi a Bizottságot, hogy továbbra is törekedjen arra, hogy hagyományos fenntarthatósági elemzését alternatív módszerekkel egészítse ki; felkéri a Bizottságot, hogy rendszeresen tegyen közzé olyan mutatókat a GMU államháztartásairól szóló jövőbeli jelentésekben, amelyek e fenntarthatósági elemzését tükrözik, valamint tegye közzé azokat a feltételezéseit, amelyekből modelljei kiindulnak, amikor az állami kiadások szintjének a GDP növekedésére gyakorolt multiplikatív hatását értékeli;
 11. kiemeli, hogy a makrogazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek Unió-szerte történő sikeres csökkentése érdekében az uniós költségvetésnek fontos szerepet kell játszania, ezáltal helyreállítva a fenntartható monetáris unióhoz szükséges feltételeket;
 12. üdvözli, hogy a GMU államháztartásairól szóló, 2012. évi bizottsági jelentés középpontjába a költségvetési decentralizáció került, valamint javasolja, hogy a helyi és regionális államháztartásokra vonatkozó fejezet mindig legyen része a jövőben közzétett jelentéseknek;
 13. úgy véli, hogy a költségvetési konszolidáció hatékonyan megvalósítható, és hosszú távú pozitív hatásokkal bírhat, feltéve, hogy mögötte növekedésbarát intézkedések állnak annak érdekében, hogy előmozdítsák a növekedést, javítsák a foglalkoztatási kilátásokat és tiszteletben tartásuk a méltányosság polgárok közötti érvényesülését;
 14. felkéri a tagállamokat, hogy az Európa 2020 stratégiával összhangban vezessenek be növekedést célzó szakpolitikákat és reformokat a szociális védelem, a társadalmi befogadás és a közberuházások tekintetében; emlékeztet azon kérésére, miszerint szükség van a munkaerő-piac rugalmasabbá tételére, különösen azáltal, hogy csökkentik a munkát terhelő adót; optimalizálják a képzési rendszereket annak érdekében, hogy az idősebb munkavállalókat arra ösztönözzék, hogy hosszabb ideig

folytassanak keresőtevékenységet; csökkentik az ifjúsági munkanélküliséget azáltal, hogy a fiatalok képesítéseit jobban a munkaerő-piaci igényekhez igazítják; biztosítják, hogy a bérek összhangban maradjanak a termelékenységgel; és elmozdulás történjék abba az irányba, hogy a munkaerő helyett – különös tekintettel az alacsony jövedelemkategóriákba tartozó munkavállalókra – a környezetre káros tevékenységek után kelljen adót fizetni; felkéri a tagállamokat, hogy vezessenek be a termelékenység javítását és annak a bérezésben bekövetkező változásokkal való összehangolását célzó innovációs politikákat, valamint teremtsenek versenyképesebb üzleti környezetet azáltal, hogy liberalizálnak bizonyos ágazatokat; felszámolják a szabályozott szakmákra vonatkozó indokolatlan korlátozásokat; megkönnyítik a hitelhozáférést; valamint segítik az új vállalkozások elindítását; végül ösztönzi a közigazgatási szektor reformját, valamint ennek keretében a bürokrácia felszámolását, a kiadások csökkentését és a szükségtelen kormányzati szintek megszüntetését;

15. emlékeztet arra, hogy a növekedés és a konszolidáció közötti kapcsolat kulcsfontosságú eleme a konszolidáció összetétele; hangsúlyozza, hogy a kiadási és bevételi oldali intézkedések megfelelő kombinációja a körülményektől függ, valamint azt alaposan meg kell vizsgálni; rámutat azonban e tekintetben arra, hogy a bevétel növelésén alapuló konszolidációval szemben a nemtermelő kiadások csökkentésén alapuló konszolidáció általában tartósabb, és középtávon jobban segíti a növekedést, rövid távon viszont jobban lassítja; azon a véleményen van, hogy a konszolidációs stratégiáknak enyhíteniük kell a rövid távú lassító hatást, miközben arra kell törekedniük, hogy középtávon segítsék a növekedést; úgy véli, hogy a konszolidáció esetleges rövid távú negatív hatásai enyhíthetőek, különösen amennyiben a meghozott intézkedések hitelesek, tartósak és törekszenek arra, hogy ne csökkenjen a közberuházás mértéke a gazdaság produktív ágazataiban;
16. ösztönzi a tagállamokat, hogy konszolidációra irányuló törekvéseiket összpontosítsák a kiadási és bevételi oldali intézkedések körülményekhez igazított, megfelelő kombinációjára, és ezzel egy időben őrizzék meg az olyan, az Európa 2020 stratégiához kapcsolódó, a fenntartható növekedést elősegítő elemeket, mint a kutatás-fejlesztésbe, az oktatásba, az egészségügybe és az energiahatékonyságba történő beruházás; úgy véli, hogy különös figyelmet kell fordítani a foglalkoztatási szolgáltatások alkalmazási köre és hatékonysága, valamint az aktív munkaerő-piaci politikák – mint például a munkakeresőknek szánt képzési és egyéb rendszerek, köztük a munkanélkülieknek és friss vállalkozóknak kialakított „Európai Ifjúsági Foglalkoztatási Garancia” – fenntartására vagy megerősítésére;
17. ösztönzi a Bizottságot, hogy az egész euróövezetben értékelje a konszolidált költségvetési helyzetet, összegyűjtve a nemzeti szinten elfogadott költségvetési intézkedéseket és azoknak a továbbgyűrűző hatások által az egyes euróövezetbeli tagállamokban kiváltott előrevetített hatásait;
18. felkéri a Bizottságot, hogy tegye közzé a tagállamok strukturális egyenlege értékelésének alátámasztásához alkalmazott módszertant, valamint az e módszertan tekintetében 2008 óta bevezetett változtatásokat és e változtatások által a tagállamok strukturális egyenlegének értékelésére gyakorolt hatásokat;
19. hangsúlyozza, hogy a konszolidációs stratégiának a tagállami költségvetések bevételi oldalát is meg kell célozniuk; különösen hangsúlyozza, hogy a bevételi oldalra

irányuló konszolidációs intézkedéseknek a következőkre kell összpontosítaniuk: az olyan adókiadások csökkentése, amelyek nemtermelő piaci réseket hoznak létre vagy nem termelékeny, járadék vadász magatartásokat eredményeznek, a környezetvédelmi szempontból káros támogatások csökkentése, valamint a negatív externáliák forrását célzó környezetvédelmi adók bevezetése, amelyek kettős hasznot hajthatnak, azaz egyrészt javítják a költségvetést, másrészt pedig elősegítik az Európa 2020 stratégiában foglalt célkitűzések elérését;

20. támogatja a nyugdíjrendszerek reformjára és modernizációjára irányuló törekvéseket, amit a szociális partnerek autonómiájának és szerepének, valamint a sajátos nemzeti körülmények teljes mértékben való tiszteletben tartása mellett kell végrehajtani, ugyanakkor biztosítani kell a hosszú távú pénzügyi stabilitást és a nyugdíjak megfelelőségét; rámutat, hogy ezek a reformok az automatikus stabilizátorként nyújtott töretlen hozzájárulás mellett társadalmi kohéziós és szolidaritási eszközként is szolgálnak; különösen olyan intézkedéseket ösztönöz, amelyek megemelik a tényleges nyugdíjkorhatárt; támogatja az arra irányuló szakpolitikákat, hogy növeljék azoknak a számát, akik úgy döntenek, hogy továbbra is a munkaerőpiacon maradnak a nyugdíjkorhatár elérését követő első néhány évben;
21. ösztönzi a tagállamokat a bevételi oldalra vonatkozó konszolidációs eljárások végrehajtására, amelynek keretében az adófizetési morál és a méltányosság polgárok körében való javítására kellene összpontosítaniuk, különösen az adócsalás és adókikerülés elleni harc tekintetében; úgy véli, hogy amennyiben ez nem elegendő, mérlegelni kell az adóalap kiszélesítését – a gazdasági és társadalmi torzulások csökkentése érdekében is; úgy véli, hogy nagyobb erőfeszítéseket kell tenni az adókikerülés és adócsalás elleni harc érdekében;
22. úgy véli, hogy a közép- és hosszú távon kiegyensúlyozott államháztartás megvalósítása érdekében fontos költség-haszon elemzéseket végezni minden olyan infrastrukturális projekt esetében, amely jelentős súlyt képvisel a költségvetésben;
23. emlékeztet arra, hogy a tagállamok az Euró Plusz Paktum keretében elkötelezték magukat a költségvetési politika megreformálása mellett, és amellett, hogy rendszeres megbeszéléseket tartanak a legjobb gyakorlatok elfogadásával kapcsolatban;
24. kiemeli a helyi és regionális állami hatóságok köz- és magánberuházások támogatásában betöltött szerepét; hangsúlyozza a növekedést célzó beruházások jelentőségét a gyors gazdasági fellendülés szempontjából;
25. felkéri a tagállamokat, hogy tisztázzák a különböző (nemzeti, regionális és helyi) kormányzati szintek feladatait, szerepét, költségvetési transzfereit és bevételi forrásait a szilárd és fenntartható államháztartási keret biztosítása során, különösen azáltal, hogy figyelembe veszik a Gazdasági és Monetáris Unió stabilitásáról, koordinációjáról és kormányzásáról szóló szerződés helyi és regionális költségvetési autonómiára gyakorolt hatását;
26. aggodalmát fejezi ki annak veszélye miatt, hogy a központi és a nemzeti szint alatti kormányzati szintek között kialakított kapcsolat károsíthatja a költségvetési konszolidáció végrehajtását, különösen akkor, ha a decentralizációt túlnyomórészt a központi költségvetésből érkező transzfereken keresztül finanszírozzák, a bevételi oldalon pedig nem találkozik nemzeti szint alatti felelősségvállalással;

27. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy néhány tagállamban létezhetnek olyan kormányzati alszektorok és minisztériumok, amelyek nem rendelkeznek konkrét hatáskörrel és feladatokkal; e kormányzati alszektorok miatt a közigazgatás általában véve veszít a hatékonyságából és költségezőbbé válik, ezért azokat a költségvetés-konszolidációs intézkedések keretében fel kell számolni;
28. megjegyzi, hogy a különböző igazgatási ágaknak – az általuk nyújtott szolgáltatásokra tekintettel – igazságosan kell osztozniuk a költségvetés-konszolidációs erőfeszítésekben;
29. elismeri, hogy néhány nagyon eladósodott tagállamban még mindig növekszik a közalkalmazottak nettó száma, annak ellenére, hogy állami szinten kötelezettséget vállaltak a közalkalmazottak munkaerő-piaci arányának befagyasztására vagy csökkentésére;
30. felkéri a költségvetési problémákkal küszködő tagállamokat, hogy kezeljék prioritásként azokat a költségvetés-konszolidációs intézkedéseket, amelyek célja a szükségtelen védelmi kiadások – például az új és drága hadi felszerelések beszerzéséhez kapcsolódó költségek – csökkentése;
31. üdvözli a válság megoldására irányuló különböző intézkedéseket, a fenntartható és növekedést segítő strukturális reformokat is ideértve; kiemeli a nemrég elfogadott új, megerősített uniós kormányzati keretet; úgy véli, hogy bár ezek a reformok nem képesek egyik pillanatról a másikra megoldani a válságot, arra kell törekedniük, hogy növeljék a költségvetési kiigazítás hitelességét, csökkentsék annak növekedésre gyakorolt, rövid távú negatív hatását, valamint jobb politikai döntéshozatali keretet hozzanak létre azokra az évekre, amikor a növekedés visszatért;
32. ösztönzi – különösen az európai szemeszterrel való összefüggésben – a jogalkotói hatáskörrel rendelkező regionális parlamentek, a nemzeti parlamentek és az Európai Parlament közötti, annak érdekében folyó gazdasági párbeszédet és együttműködést, hogy megvitassák az éves növekedési jelentésben és az országspecifikus ajánlásokban elővezetett gazdasági orientációkat;
33. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, az Európai Központi Banknak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.